Journalpost:16/101692

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
029/2017	Fylkesrådet	31.01.2017

Høring - ny forskriftsbestemmelse om miljø i regelverket for offentlige anskaffelser

Sammendrag

Stortinget har i et anmodningsvedtak bedt regjeringen innføre krav om minimum 30 % miljøvekting i alle offentlige anbud der det er relevant. Nærings- og fiskeridepartementet foreslår en ny forskriftsbestemmelse om miljø i anskaffelsesforskriften, forsyningsforskriften og konsesjonskontraktforskriften. Denne saken omhandler dette forslaget, og vurderer hvordan fylkesrådet stiller seg til forslaget. Fylkesrådet er opptatt av at nasjonale krav til produksjon og framstilling videreføres i offentlige anskaffelser. Fylkesrådet er enig med departementet i at det ikke er formålstjenlig å stille krav om at miljø alltid skal benyttes som tildelingskriterium, men mener at når miljø først benyttes som kriterium, må det vektes tungt nok til faktisk å gi utslag.

Bakgrunn

Regelverket for offentlige anskaffelser er under endring. En ny lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter trådte i kraft 1. januar 2017.

Stortinget har i et anmodningsvedtak bedt regjeringen innføre krav om minimum 30 % miljøvekting i alle offentlige anbud der det er relevant.

Tolket bokstavelig innebærer Stortingets anmodning at offentlige oppdragsgivere skal stille miljøkrav som tildelingskriterium med minimum 30% vekt i alle anskaffelser der det er relevant. Departementet er skeptisk til dette, og mener at dette vil medføre en begrensning i oppdragsgivers valg av fremgangsmåte for å ta miljøhensyn. Dette er etter departementets oppfatning uheldig både anskaffelsesfaglig og miljøfaglig. Departementet viser gjennom eksempler hvordan miljø kan ivaretas både gjennom minstekrav og tildelingskriterium.

Som en oppfølging av Stortingets anmodning, foreslår Nærings- og fiskeridepartementet en ny forskriftsbestemmelse om miljø i anskaffelsesforskriften, forsyningsforskriften og konsesjonskontraktforskriften.

Formålet med den nye forskriftsbestemmelsen er ifølge departementet at den skal være et nyttig virkemiddel i arbeidet med å redusere klima- og miljøutslippene. For å få til dette foreslår departementet å presisere i forskriftene at statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer må legge vekt på å minimere miljøbelastningene ved sine innkjøp. Dette innebærer at oppdragsgiver må gjennomgå sin anskaffelsespraksis og få oversikt over hvor

de største miljøbelastningene er og hvordan de mest hensiktsmessig kan reduseres.

Departementet foreslår at miljøbestemmelsen tas inn i del I i anskaffelsesforskriften, forsyningsforskriften og konsesjonskontraktforskriften. Dette innebærer at bestemmelsen i utgangspunktet gjelder for alle anskaffelser som faller inn under lovens og forskriftenes virkeområder, der det vil være relevant og knyttet til leveransen. Oppdragsgiver må likevel følge proporsjonalitetsprinsippet, kravet til konkurranse og det generelle målet om å minimere miljøbelastningene ved vurderingen av hvor langt kravet til miljø går i hver enkelt anskaffelse.

Problemstilling

Fylkesrådssaken drøfter hvordan fylkesrådet skal stille seg til forslaget om nye miljøbestemmelser.

Vurderinger

Fylkesrådet er opptatt av hvordan offentlige anskaffelser kan benyttes som virkemiddel for å oppnå viktige strategiske mål. Ett område hvor anskaffelser er godt egnet, er innenfor samfunnsansvar, som omfatter klima og miljø. Dette har fylkestinget behandlet i sak 7/16 «Samfunnsansvar i fylkeskommunens anskaffelser».

Fylkesrådet mener det er viktig at fylkeskommunens aktivitet støtter opp om stortingets klimamål. Derfor har fylkesrådet i innkjøpspolicyen fastsatt at miljø skal vektlegges i fylkeskommunens anskaffelser, enten som konkrete krav eller som tildelingskriterium. Fylkesrådet vil også understreke viktigheten av at nasjonale miljøkrav til produksjon og fremstilling innenlands også blir videreført når det offentlige skal gjøre anskaffelser som er berørt av slike miljøkrav. Det bør derfor fremgå av forskriftene.

Fylkesrådet er videre enig med departementet i at det er lite formålstjenlig å stille et ubetinget krav om at miljø skal benyttes som tildelingskriterie, og at det er nødvendig at oppdragsgiver har handlingsrom til selv å velge hvordan miljø og andre hensyn skal ivaretas. Det er likevel viktig at der hvor miljø benyttes som tildelingskriterium, bør det ha nok tyngde til at det faktisk vil kunne gi utslag i rangeringen. Forskriftskravet bør derfor være at «der hvor miljø benyttes som eget tildelingskriterium, skal kriteriet vektes minst 30 %».

Konsekvenser

Den foreslåtte miljøbestemmelsen er allerede innarbeidet i fylkeskommunens anskaffelser. Forslaget forventes derfor ikke å ha konsekvenser for fylkeskommunen.

Vedtakskompetanse

Det vises til fylkestingssak 52/2016 «Reglement for delegering av myndighet fra fylkestinget» hvor det i reglementets punkt 6.6 fremgår at fylkesrådet har myndighet til å avgi uttalelse i høringssaker når tidsfrister ikke muliggjør behandling i fylkestinget.

Departementet sendte forslaget på høring den 11. november – for sent til at det kunne behandles i fylkestinget i desember. Høringsfrist er 10. februar 2017, for tidlig til at

fylkestinget kan behandle det i februar 2017.

Fylkesrådens innstilling til vedtak

Fylkesrådet i Nordland er enig i de hensyn den foreslåtte endringen er ment å ivareta.

Fylkesrådet viser til Stortingets anmodningsvedtak hvor de henstilte til regjeringen å sikre at krav stilt ved offentlig anskaffelse speiler særnorske miljøkrav til produkter eller produksjon, slik at norske bedrifter ikke straffes for å innfri norske miljøstandarder.

Fylkesrådet i Nordland mener det er viktig å konkretisere i forskriftene prinsippet om at nasjonale miljøkrav til produksjon og fremstilling av produkter også hensyntas når det offentlige gjør anskaffelse av slike produkter. Fylkesrådet ber derfor om at dette innarbeides i forskriftene og gjøres etterprøvbart. Dette gjelder spesielt aktører med produkter som opererer i et internasjonalt marked.

Fylkesrådet er videre enig i at det ikke er formålstjenlig å pålegge offentlige oppdragsgivere å benytte miljø som tildelingskriterium i enhver relevant anskaffelse. Fylkesrådet slutter seg derfor til at det kan være andre måter å fremme miljøhensyn på. Det er viktig at oppdragsgiver har anledning til å prioritere hvordan miljøhensyn skal ivaretas i anskaffelser. Fylkesrådet mener at der hvor miljø benyttes som eget tildelingskriterium, bør det ha nok tyngde til at det faktisk vil kunne gi utslag i rangeringen. Forskriftskravet bør derfor være at «der hvor miljø benyttes som eget tildelingskriterium, skal kriteriet vektes minst 30 %».

Bodø, den 09.01.2017
Knut Petter Torgersen
fylkesråd for økonomi
sign

31.01.2017 Fylkesrådet
FRÅD-029/2017
Vedtak
Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel	**DokID**
Til høring - ny forskriftsbestemmelse om miljø i regelverket om offentlige anskaffelser - høringsfrist 10.02.2017	781309
Høringsnotat	781308
E-postmelding	781307